

NOTA DE FUNDAMENTARE
la Hotărârea Guvernului

privind participarea României la Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA 2025,
inclusiv la opțiunile internaționale dezvoltate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare
Economică

Secțiunea 1 Titlul actului normativ Hotărâre a Guvernului privind participarea României la Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA 2025, inclusiv la opțiunile internaționale dezvoltate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii prezentului act normativ
<p>2.1. Sursa actului normativ - inițiativa Ministerului Educației</p> <p>Aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) reprezintă un obiectiv major al politicii externe române încă din anul 2004. România și-a depus oficial candidatura la OCDE în aprilie 2004, și-a reafirmat intenția de a deveni membru al organizației în noiembrie 2012 și a reînnoit candidatura și în 2016 și în 2017. Consiliul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică a decis, în data de 25 ianuarie 2022, deschiderea negocierilor de aderare cu România.</p> <p>2.2. Descrierea situației actuale</p> <p>Programul pentru evaluarea internațională a elevilor (<i>Programme for International Student Assessment</i>) - PISA este cea mai amplă evaluare educațională internațională, un studiu comparativ, inițiat de către OCDE, cu scopul de a măsura competențele de bază ale elevilor de 15 ani, în domeniile principale: lectură, matematică și științe. PISA este o evaluare internațională standardizată, în baza căreia performanțele elevilor români pot fi comparate cu cele ale elevilor de 15 ani din alte țări/economii participante. PISA evaluează achizițiile învățării elevilor, transferate în situații de viață, pentru a rezolva probleme reale și, de asemenea, colectează informații despre practicile educaționale din țările participante. Totodată, scopul PISA este și acela de a genera indicatori fideli, de înaltă calitate, ai rezultatelor sistemelor educaționale, care pot fi comparați între țările participante, pentru a sprijini reformele necesare la nivelul acestor sisteme.</p> <p>PISA evaluează elevii de 15 ani, înscriși cel puțin în clasa a VII-a, care se află la, sau aproape de sfârșitul școlii obligatorii în multe țări. Prin urmare, PISA indică cât de bine sunt pregătiți elevii pentru a face față provocărilor din societatea actuală. Pe lângă colectarea de date privind rezultatele elevilor, PISA include și colectarea de date contextuale, obținute prin aplicarea mai multor chestionare. Posibilitatea de a analiza datele privind rezultatele școlare în raport cu contexte sociale și educaționale, face ca datele PISA să fie de mare interes pentru guverne, mediu academic, societate civilă și alte părți interesate.</p> <p>Administrarea testelor PISA se realizează de către un consorțiu internațional, la fiecare trei ani, începând din anul 2001. Numărul țărilor care participă la această evaluare internațională a crescut major de la un ciclu la altul; dacă în anul 2000 au participat 43 de țări/economii, în anul 2025 se va ajunge la 90 de țări/economii participante.</p> <p>Fiecare administrare a studiului PISA evaluează trei domenii de bază, cu un domeniu principal în fiecare ciclu. În ultimele cicluri, PISA a inclus și un domeniu inovator care evaluează o competență interdisciplinară, oferind țărilor participante o perspectivă asupra pregătirii elevilor pentru viață în contextul provocărilor lumii contemporane.</p> <p>Pregătirea și adaptarea instrumentelor de evaluare se realizează la nivelul fiecărei țări/economii</p>

participante.

România participă la Programul Internațional OCDE - PISA încă din anul 2000 (ca țară PISA+), ciclurile de participare de până acum fiind: PISA 2006, PISA 2009, PISA 2012, PISA 2015, PISA 2018 și PISA 2022.

Începând cu ciclul de testare PISA 2022, România administrează testele în format digitalizat.

Rezultatele PISA sunt raportate la nivel de domeniu principal - Lectură/ Matematică/ Științe, iar scorurile la diferitele domenii sunt prezentate separat, fără a fi combinate. De asemenea, în rapoartele oficiale ale OCDE privind rezultatele PISA, clasamentul țărilor/economiilor este realizat în funcție de performanța lor în fiecare domeniu de evaluare. De exemplu, în anul 2018, România s-a clasat pe locul 47 la Lectură, pe locul 52 la Matematică și pe locul 55 la Științe, dintr-un total de 79 de țări/economii care au participat la testare. Însă, numărul de țări care au furnizat date valide care au putut fi incluse în raportul internațional a fost de 77 pentru domeniul Lectură și de 78 pentru domeniile Matematică și Științe. (Sursa: OECD. (2019). PISA 2018 results (volume I): What students know and can do. OECD.)

Statele membre UE participă la evaluarea internațională PISA, fiind direct interesate să măsoare obiectiv, la nivel de sistem, formarea competențelor de bază ale elevilor, acele competențe care îi pregătesc pentru viață, inclusiv pentru lumea digitală. În afară de țările UE, la PISA participă țări din întreaga lume, numărul acestora crescând de la un ciclu de evaluare la altul, ceea ce demonstrează încrederea în calitatea rezultatelor obținute, în termeni de diagnoză a sistemelor educaționale (la PISA 2022 au participat peste 80 de țări/economii).

Rezultatele Programului pentru evaluarea internațională a elevilor (PISA) sunt de interes public, național și internațional, deoarece **PISA** este o parte importantă a unui **program continuu al OCDE de monitorizare a rezultatelor învățării** și de raportare, pe baza **indicatorilor educaționali**, a **tendințelor înregistrate în timp, la nivel sistemic**, rezultate din analiza competențelor dobândite de către tinerii de 15 ani din întreaga lume.

PISA furnizează datele și informațiile esențiale pentru realizarea de studii și analize ulterioare, care să fundamenteze deciziile de politici publice în domeniul educației și formării profesionale.

Rapoartele internaționale PISA pot fi consultate pe website-ul www.pisa.oecd.org.

Rapoartele naționale, pentru perioada 2000-2015, conținând rezultatele României în contextul PISA pot fi consultate la www.rocnee.eu, iar pentru PISA 2018 la www.ise.ro.

Participările României la studiul PISA al OCDE au fost reglementate astfel: la PISA 2009 prin Hotărârea Guvernului nr. 915/2007, la PISA 2012 prin Hotărârea Guvernului nr. 344/2010, la PISA 2015 prin Hotărârea Guvernului nr. 389/2013, iar la PISA 2018 prin Hotărârea Guvernului nr. 183/2017. Participarea României la PISA 2022 a fost susținută prin proiectul ROSE implementat de către Ministerul Educației și Cercetării, în baza Acordului nr. 8481-RO din 17 aprilie 2015, semnat de către Guvernul României cu Banca Mondială.

Ciclul de testare 2023-2025 este intitulat **PISA 2025**, întrucât 2025 este anul în care se realizează testarea principală. În perioada 2023-2025, România va beneficia de sprijinul oferit de OCDE pentru derularea programului, conform standardelor stabilite la nivel internațional, în baza taxei de participare prevăzute pentru țările/economiile participante. Pentru PISA 2025, *Științele* reprezintă domeniul principal, iar domeniul inovator este *Învățarea în lumea digitală* (LDW).

Pe lângă domeniile principale și cel inovator, PISA oferă și evaluarea unui domeniu opțional, care, pentru PISA 2025, este reprezentat de *Evaluarea la Limbă străină – Engleză*; aceasta combină instrumente cognitive și noncognitive pentru a avea o imagine cât mai completă asupra nivelurilor de competență și asupra factorilor contextuali ce influențează dobândirea acestora și va fi oferită la fiecare două cicluri, alternând cu evaluarea privind alfabetizarea financiară.

Pentru prima dată România participă la PISA 2025 – opțiunile internaționale, și anume la: *Chestionarul TIC pentru elevi*, *Chestionarul pentru părinți*, *Chestionarul pentru profesorii de științe*, *Evaluarea la Limbă străină – Engleză*, *Chestionarul pentru profesorii de limba engleză*.

Chestionarul TIC măsoară comportamentul online al elevilor, accesul și utilizarea resurselor TIC, dar și opiniile elevilor cu privire la modul în care TIC este utilizată în activitățile de predare-învățare. În condițiile în care TIC devine tot mai mult o parte integrată a procesului de predare-învățare-evaluare, acest modul este deosebit de relevant.

Chestionarul pentru părinți conține întrebări despre implicarea lor în educația copilului, despre sprijinul emoțional pe care îl oferă acestuia, așteptările pe care le au cu privire la evoluția educațională a copilului, dar și în ceea ce privește implicarea lor în activitățile școlare, fiind astfel un instrument valoros.

Chestionarul pentru profesori colectează informații despre profesori cu privire la datele socio-demografice, calificări, dezvoltare profesională, experiență de lucru, practici instructive și satisfacția față de locul de muncă, suplimentar față de întrebările specifice domeniilor de bază și inovatoare. Potențialul analitic al chestionarului profesorului este sporit cu cât mai multe țări îl administrează, în sinergie cu Teaching and Learning International Survey -TALIS.

Opțiunile internaționale PISA oferă țărilor participante **flexibilitatea de a adapta combinația de instrumente PISA la nevoile și interesele lor specifice**, dar și oportunitatea de a explora noi valențe care pot fi, ulterior, integrate în chestionarele PISA standard. Opțiunile includ noi module de chestionar care sunt oferite în plus față de chestionarul standard pentru elevi, chestionare pentru părinți și profesori, care nu fac parte din instrumentele de bază PISA. Abordarea strategică pentru implementarea opțiunilor internaționale PISA, ia în considerare principiul includerii prin rotație a acestora de la un ciclu la altul, cu scopul de a maximiza valoarea lor comparativă, asigurându-se o acoperire tematică cât mai cuprinzătoare.

Decizia privind participarea României la ciclul de testare PISA 2025 trebuie să aibă în vedere **necesitatea de asigurare a resurselor umane, materiale și financiare pe întreaga durată a Programului, pentru respectarea standardelor tehnice impuse de către Consorțiul PISA**. Nerespectarea acestor standarde poate duce la invalidarea bazelor de date și la respingerea participării României la respectivul ciclu de testare.

Pentru PISA 2025, Unitatea de Cercetare în Educație din cadrul Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație este desemnată Centru Național PISA.

2.3. Schimbări preconizate

Este important să fie asigurată participarea României la PISA 2025, având în vedere statutul său de membru al Uniunii Europene, de observator și viitor membru OCDE.

Principalele schimbări preconizate ca urmare a participării României la PISA 2025 au în vedere următoarele aspecte:

- corelarea învățământului românesc cu evoluțiile sistemelor de educație performante la nivel internațional și ca urmare, revizuirea propriilor performanțe prin raportare la celelalte țări participante (identificarea domeniilor în care elevii români performează bine, din perspectiva competențelor evaluate, precum și a domeniilor care necesită îmbunătățiri); indicatorii rezultați prin administrarea sistematică a ciclurilor de testare PISA constituie indicatori de tendință, de raportare a performanțelor sistemului educațional românesc, atât la nivel european cât și internațional;
- proiectarea unor intervenții adecvate, având în vedere faptul că datele obținute se referă nu numai la nivelul achizițiilor elevilor, ci și la contextele învățării;
- dezvoltarea de politici educaționale bazate pe date de calitate - rezultatele sunt obținute pe eșantion reprezentativ și, prin urmare, sunt generalizabile la nivelul întregii populații școlare investigate.

PISA are o vizibilitate majoră în țările Uniunii Europene și constituie o sursă importantă de expertiză metodologică pentru sistemul educațional românesc, acest lucru fiind reflectat în deciziile de politică educațională din România cu privire la curriculum și evaluare, întregul sistem educațional preuniversitar beneficiind de rezultatele și concluziile participării la acest studiu.

Prin participarea la PISA 2025, inclusiv la opțiunile internaționale se urmărește nu doar obținerea unei imagini detaliate cu privire la nivelul unor achiziții fundamentale , ci și creșterea capacității autorităților de decizie din România de a adopta politici educaționale bazate pe dovezi.						
2.4 Alte informații - nu este cazul						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic						
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ- nu este cazul						
3.2. Impactul social- nu este cazul						
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului- nu este cazul						
3.4. Impact macroeconomic Prezentul act normativ nu are impact macroeconomic.						
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici- nu este cazul						
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat- nu este cazul						
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.						
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător- nu este cazul						
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării- nu este cazul						
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile- nu este cazul						
3.9. Alte informații- nu este cazul						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent 2023	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		2024	2025	2026	2027	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus/minus, din care:	657	730	1.827	327	-	708
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						

(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Titlul Transferuri între unități ale administrației publice)	657	730	1.827	42	-	651
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare se va face din bugetul Ministerului Educației, în limita sumelor aprobate anual Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație și din alte surse legal constituite.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	<p>Taxă de participare PISA 2025 – 285.000 lei (57.000 EUR x 5 lei/curs BNR)</p> <p>Taxă de participare PISA 2025 – opțiuni internaționale – 203.044 lei (40.608,80 EUR X 5 lei/curs BNR)</p> <p>Cheltuieli materiale consumabile – 150.000 lei</p> <p>Cheltuieli traducerea chestionarelor – 18.750 lei.</p> <p>TOTAL 2023: 657 MII LEI.</p>	<p>Taxă de participare PISA 2025 – 285.000 lei (57.000 EUR x 5 lei/curs BNR)</p> <p>Cheltuieli cu deplasările administratorilor de test pentru FT 2024 – 81.400 lei</p> <p>Cheltuieli cu onorariile coordonatorilor de școală FT 2024, a codificatorilor de teste și chestionare în limba română FT 2024 – 89.000 lei</p> <p>Participări</p>	<p>Taxă de participare PISA 2025 – 285.000 lei (57.000 EUR x 5 lei/curs BNR)</p> <p>Cheltuieli cu transportul participanților la activitățile de formare MS – 53.000 lei</p> <p>Servicii organizare evenimente – 180.000 lei</p> <p>Cheltuieli cu deplasările interne ale administratorilor de test MS 2025 – 59.000 lei</p> <p>Cheltuieli cu onorariile</p>	<p>Cheltuieli cu editarea și tipărirea Raportului Național – 6.000 lei</p> <p>Servicii experți comunicare-promovare și procesare date – 36.000 lei</p> <p>TOTAL 2026: 42 MII LEI</p>		

		<p>la întrunirile internaționale ale coordonatrilor naționali și membrilor echipelor de proiect – 65.000 lei</p> <p>Cheltuieli cu materiale consumabile – 192.500 lei</p> <p>Servicii traducere chestionare și ghiduri – 17.500</p> <p>TOTAL 2024: 730 MII LEI</p>	<p>monitorilor de calitate MS 2025, a administratorilor de test MS 2025, a coordonatorilor de școli MS 2025 și a codificatorilor testelor și chestionarelor în limba română și limba maghiară – 696.000 lei</p> <p>Participări la întrunirile internaționale managerilor de proiect și membrilor echipelor naționale – 26.000 lei</p> <p>Cheltuieli cu materiale consumabile – 513.000 lei</p> <p>Servicii expert IT – 15.000 lei</p> <p>TOTAL 2025: 1.827 MII LEI</p>			
--	--	---	---	--	--	--

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată:

Impactul financiar asupra bugetului de stat a fost calculat luând în considerare

Având în vedere că Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație este finanțat din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, pentru perioada de implementare PISA 2025, se depun eforturi de atragere de venituri proprii suplimentare pentru acoperirea unor cheltuieli de implementare a Programului.

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu

plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.
4.8. Alte informații
Secțiunea a 5-a Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ - nu este cazul.
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice- nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene - nu este cazul.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate - nu este cazul.
5.6. Alte informații - nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative - nu este cazul
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate - nu este cazul.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale - nu este cazul.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative - nu este cazul.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării- nu este cazul c) Consiliul Economic și Social – nu este cazul d) Consiliul Concurenței – nu este cazul e) Curtea de Conturi- nu este cazul
6.6. Alte informații - nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ Se respectă regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței publice, prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, prin postarea pe site-ul oficial al Ministerului Educației, în vederea informării publice.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Prevederile prezentei hotărâri urmează să fie implementate de către instituția nominalizată.
8.2. Alte informații - nu este cazul.

Față de cele prezentate mai sus, supunem avizării prezentul proiect de **Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea participării României la Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA 2025, inclusiv la opțiunile internaționale dezvoltate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică**

MINISTRUL EDUCAȚIEI

Ligia DECA

AVIZĂM FAVORABIL

MINISTRUL FINANȚELOR

Adrian CÂCIU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Marian-Cătălin PREDOIU